

ชุมเห็ดเทศ

Senna alata (L.) Roxb.

ชื่ออื่น	ขี้คาก ลับมีนหลวง หมากกะลิงเทศ (ภาคเหนือ); ชุมเห็ดใหญ่ ตะสีพอ (กะเหรี่ยง - แม่ฮ่องสอน)
ชื่อสามัญ	Ringworm bush
ลักษณะทั่วไป	ไม้พุ่ม ขนาดกลาง ไม้ผลัดใบสูงประมาณ 2 - 3 เมตร แตกกิ่งก้าน เปลือกต้นเรียบ สีน้ำตาล ก้านใบยาว ใบ ใบประกอบขนนก ยาวประมาณ 30 - 60 เซนติเมตร ใบรูปไข่ขอบขนาน ปลายใบมนหรือเว้าเล็กน้อย โคนใบเบี้ยว ฐานใบมนและไม่เท่ากันทั้ง 2 ข้าง ขอบใบเรียบสีแดง ใบกว้างประมาณ 5 - 7 x 5 - 15 เซนติเมตร ก้านใบแข็ง ตั้งฉากกับกิ่ง ใบย่อยเรียงตัวเป็นคู่ ๆ 8 - 20 คู่ และอยู่ในระนาบเดียวกัน ก้านใบย่อยสั้นมาก ดอก ออกเป็นช่อใหญ่ชูตั้งขึ้นไปตามซอกใบและปลายกิ่ง ยาวประมาณ 20 - 50 เซนติเมตร แต่ละช่อประกอบด้วยดอกหลายดอก ใบประดับสีน้ำตาลแกมเหลืองหุ้มดอกตูม ดอกตูมคล้ายดอกชบา กลีบรองกลีบดอก 5 กลีบ รูปขอบขนาน สีเขียว ตรงปลายแหลม ก้านดอกสั้นและมีลายเส้นเห็นชัดเจน เกสรเพศผู้ 9 - 10 อัน เกสรเพศเมีย 1 อัน ผิวเกลี้ยง ผล เป็นฝักแบน หนา ไม่มีขน กว้าง 1.5 - 2 x 10 - 15 เซนติเมตร มีปีก 4 ปีก กว้าง 5 - 8 x 7 - 10 มิลลิเมตร มีครีบคล้ายถั่วพู ฝักอ่อนสีเขียว ฝักแก่สีน้ำตาลเข้มเกือบดำ เมล็ดมีสีดำ แบน ลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม มีประมาณ 50 - 60 เมล็ด ผิวนอกขรุขระ
การกระจายตัวตามธรรมชาติ	พบขึ้นได้ทั่วไปในประเทศไทย
การใช้ประโยชน์	งานสมุนไพร
ช่วงการออกดอก/สีดอก	ออกดอกช่วงเดือนธันวาคม - กุมภาพันธ์ ให้ดอกสีเหลือง